

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriön ajankohtaiskatsaus

Polttolaitospäivät 11.-12.3.2020 Kajaani
Sami Rinne

Ajankohtaispoimintoja tänään

- Hallitusohjelmasta ja hallinnonalan lainsäädäntöohjelmasta
- Yhteensovittamislaki ja sen täytäntöönpano
- Uusi JANO-asetus
- TOVA-lainsäädäntöhanke

Hallitusohjelma ja toimintasuunnitelma

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka ytimessä

- Hallitusohjelman läpileikkaava teema on taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöllinen kestävyys
- Tavoitteet ovat suuria: Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on pysäytetty ennen vuotta 2030
- Mittava budjetti (luonnonsuojelu, vähähiilisyys, asuminen, digitalisaatio, ilmastonmuutoksen torjunta)
- Merkittäviä kohdennuksia muille hallinnonaloille (kiertotalous, kestävät hankinnat, ilmasto-ohjelma)
- Hallitusohjelmassa ennätysmäärä toimialaamme kuuluvia tai vaikuttavia tavoitteita

YM:n lainsäädäntöohjelma

- YM:n toimialan keskeisiä lakeja uudistetaan:
 - Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus, hallituksen esitys (HE) 2021
 - Luonnonsuojelulainsäädännön uudistus
 - Rauhoitettujen lajien aiheuttaminen vahinkojen korvaamista koskeva HE 2020
 - Luonnonsuojelulaki HE 2021
 - Ilmastolain ohjausvaikutuksen vahvistaminen, HE 1/2021
 - Ympäristövahinkojen toissijaisten vastuujärjestelmien (TOVA) kehittäminen, HE 2022
 - YM:n oltava aktiivisesti mukana toisten ministeriöiden päävastuulle kuuluvien lakien uudistuksissa mm. vesilain ja kaivoslainsäädännön uudistamisessa

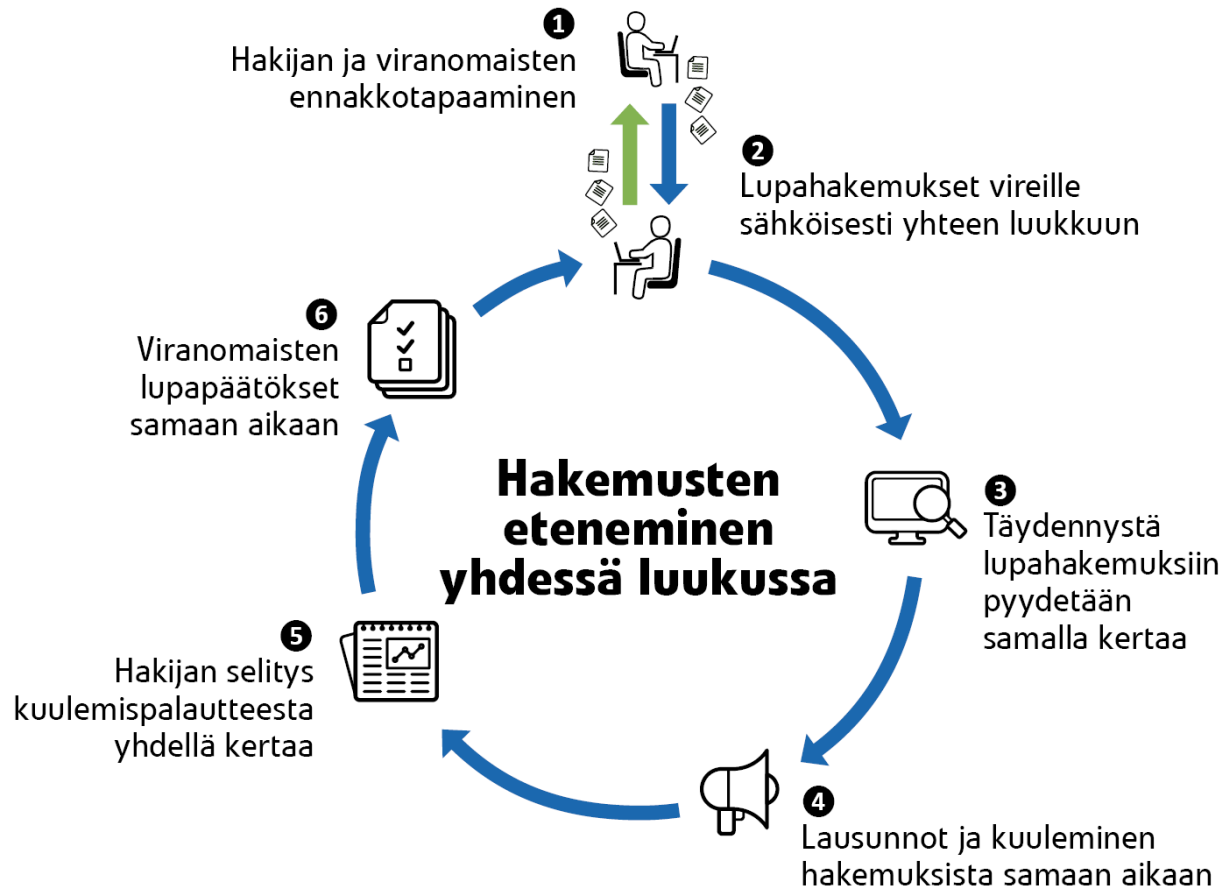

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Yhteensovittamislain täytäntöönpanosta

Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen
yhteensovittamisesta (764/2019)

Tavoitteena tuottaa asiakkaalle sujuvampaa ja nopeampaa lupakäsittelyä

Yhteensovittavat luvat

Yhteensovittavat luvat ovat sekä kunnallisia että valtiollisia lupia

Hanke edellyttää yhtä seuraavista ”pääluvista”:

- Ympäristölupa,
- Vesilain mukainen lupa, tai
- Maa-aineslupa

Ja lisäksi haetaan jotain seuraavista:

- Luonnonsuojelulain laji- ja luontotyyppisuojeleua koskevaa poikkeamislupaa
- Kaivoslain mukaista malminetsintälupaa, kaivoslupaa tai kullanhuuhdentalupaa
- Kemikaaliturvallisuuslain mukaisia lupia
- Maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennuslupaa, toimenpidelupaa, maisematyölupaa tai rakennuksen purkamislupaa

Yhteensovittava viranomainen

- AVI yhteensovittaa, jos hanke edellyttää lupaa YSL:n tai VL:n nojalla
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jos hanke edellyttää sen lupaa YSL:n tai MAL:n nojalla
- On arvioitu, että suurimassa osassa tapauksia yhteensovittavana viranomaisena olisi valtion viranomainen AVI
- Viranomaisten toimivalta lupahakemusten käsittelyyn ja päätösten antamiseen säilyisi ennallaan

Voimaantulo ja seurantaryhmä

- Yhteensovittamislaki (Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta 764/2019) ja 11 muun lain muutosta (765-775/2019): YSL, VL, LSL, YVAL, MAL, MRL, KaivosL, KemTurvL ja tuomioistuimista annetut lait
→ **voimaan 1.9.2020**
- YM asetti seurantaryhmän lain toimeenpanon tueksi toimikaudeksi 15.6.2019–31.12.2020
 - Mukana AVI, ELY, TUKES, Kuntaliitto, YM, TEM ja OM, päätoiminen projektipäällikkö Anju Asunta YM (etunimi.sukunimi@ym.fi)
 - Edistää viranomaisten yhteistyötä
 - Huolehtii toimintatapojen ja –mallien kehittämisestä
 - Edistää sähköisten palvelujen luomista
 - Suunnittelee koulutusta ja viestintää

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

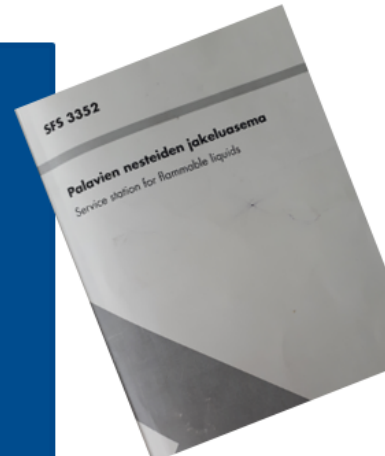
Uuden jakeluasema- asetuksen (JANO) valmistelusta

**Valtioneuvoston asetus nestemäisten
polttoaineiden jakeluasemien
ympäristönsuojeluvaatimuksista**

Jakeluasemien taustalla oleva sääntely ja ohjeet

Kemikaaliturvallisuuslainsäädäntö, ohjeet

- Kemikaaliturvallisuuslaki (390/2005)
- Useita asetuksia, mm. VNA 856/2012, 685/2015
- KTMP 415/1998 (ns. jakeluasemapäätös)
- Tukesin ohjeistukset

+ Lukuisia oppaita, mm. farmisäiliöihin liittyen, SAVU-hanke jne.

ILMOITUS PELASTUS-VIRANOMAISELLE VÄHÄISESTÄ VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYSTÄ / VARASTOINNISTA (KÄYTTÖÖNOTTOTARKASTUS)

Ympäristönsuojelulainsäädäntö, ohjeet

- **Ympäristönsuojelulaki (527/2014)**
- **JANO-asetus (444/2010)**
- Bensiinihöyryjen talteenottosäädökset (ns. VOC Stage I ja II)
- YM:n ohje jakeluasemien sijoittamisesta pohjavesialueille (22.2.2017)

Kunnan ym-päristönsuoje-lumääräykset (YSL 202 §) / yksittäinen määräys (YSL 180 §)

REKISTERÖINTI YMPÄRISTÖNSUOJELUN TIETOJÄRJESTELMÄÄN / YMPÄRISTÖLUPA

EI

JANO-asetuksen (444/2010) uudistaminen

- Uudistetaan **nykyisin voimassa oleva VNA** nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksesta (444/2010)
 - Taustalla **YSL:n muutos 437/2017**: rekisteröintiin kaikki nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, joiden polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³.
 - siirtymäsäännös: *säilyvät luvanvaraisina siihen saakka, kunnes niitä koskevat 10 §:n nojalla annettavat valtioneuvoston asetus tulee sovellettavaksi.*

- Tärkein muutos uudessa JANO-asetuksessa koskee soveltamisalan laajentamista;
UUSINA TOIMINTOINA:
 - Raide- ja ilmailuliikenteen jakeluasemat – kyse suoraan jakelumittarista tehtävästä polttoaineen siirtämisestä kulkuneuvon polttoainesäiliöön (EI koske tankkausta säiliöautosta, -vaunusta)
 - Vähintään 12 kk kestävä työmaiden polttoainejakelu
 - Liikenne- ja työkonevarikot
- Soveltamisalasta RAJATTAISIIN POIS: maatilojen polttoainejakelu

- Tavoitteena on, että uusi asetus tulisi voimaan loppukevään aikana

Siirtymäajat

Nykyinen JANO-asetus

Siirtymäaika "olemassa oleville" jakeluasemille (ennen 2010 aloittanut/lupa kuulutettu)

1.6.2010

1.1.2020

YSL 89 tai 29 § / 1.1.2020

Siirtymäaika eräille vaatimuksille: olennaiseen muutokseen asti (JANO 18.4 §)

Uusi JANO-asetus

Siirtymäaika "uusille olemassa oleville" (soveltamisalaan tulevat, olemassa olevat toiminnot)

1.4.2020

1.1.2023

YSL 89 tai 29 § / 1.1.2023

Siirtymäaika eräille vaatimuksille: olennaiseen muutokseen asti (uusi JANO 19.6 §)

Lisäksi jatkuu edelleen vuoden 2010 asetuksen olemassa olevien asemien siirtymäaika eräiden vaatimusten osalta

Siirtymäaika eräille vaatimuksille: olennaiseen muutokseen asti (JANO 18.4 §)

Tämän siirtymäajan jatkuminen (ilman takarajaa) on herättänyt keskustelua

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

TOVA- lainsäädäntöhanke

Ympäristövahinkojen toissijainen
vastuujärjestelmiä

Tavoite

- Hankkeen tarkoituksena on luoda **nykyistä kattavammat ympäristövahinkojen toissijaiset vastuujärjestelmät**, joilla varaudutaan ympäristöriskien hallintaan, ympäristövahinkojen korvaamiseen ja ennallistamistoimien toteuttamiseen, kun vastuutaho on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa.
- Samalla tarkastellaan koko järjestelmän rahoituspohja.
- Uuden järjestelmän tarkoituksena on, että toiminnanharjoittajien ympäristövelvoitteet tulevat mahdollisimman pitkälle hoidetuksi ilman valtion taloudellista väliintuloa.
- Valittavan järjestelmän tulee toteuttaa aiheuttaja maksaa –periaatetta.

Valmistelun lähtökohdat 1/2

- Nykyistä kattavammat toissijaiset vastuujärjestelmät
 - Yksityisoikeudellisten korvausten säilyttäminen järjestelmässä
 - Järjestelmää ei ole tarkoitus mitoitaa erittäin laajamittaisten vahinkojen varalle, kuten eräät viime vuosien laajat kaivosvahingot.
- Öljysuojarahasto pakollisen muutoksen edessä
 - Öljysuojamaksu on nyky muodossaan EU-säännösten kannalta ongelmallinen
- Ympäristövahinkovakuutus ei ole toiminut toivotulla ja ennakoitulla tavalla
- Ennaltaehkäisykustannusten sisällyttäminen järjestelmään

Valmistelun lähtökohdat 2/2

- Ei lisätä yritysten maksutaakkaa
 - Maksutaso säilyisi kokonaisuutena samalla tasolla, mutta yksittäistapauksissa muutokset voivat kuitenkin olla mahdollisia
- Ei vaikeuteta yritystoimintaa
 - Järjestelmä on ennakoitava.
- Löydetään tasapainoinen ratkaisu ottaen huomioon
 - Valtion budjetin rajoitteet
 - Eduskunnan esittämät toiveet uudistamiselle (HE 167/2009 vp – EV 231/2009 vp; YmVL 40/2018 vp, YmVM 13/2018 vp)
 - Järjestelmän hyväksyttävyyys

Muut uudistushankkeet

- Vakuusjärjestelmiä uudistetaan 2020 omissa hankkeissaan
 - Kaivosvakuudet (TEM) ja jätevakuudet (YM)
 - Vakuusjärjestelmällä ja TOVA-järjestelmällä eri tarkoitus
 - Vakuudet kattavat vain jätteenkäsittelytoiminnot sekä kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteet
 - Vakuudet tarkoitettu luvitusvaiheessa ennakoitavissa olevien tiettyjen velvoitteiden varmistamiseksi
 - TOVA-järjestelmä yleistasoisempi järjestelmä, joka kattaa myös:
 - Muut toiminnot
 - Luvattomat toimet ja yllättävät ympäristövahingot
 - Maksukyvyttömyystilanteiden lisäksi tuntemattomien ja tavoittamattomissa olevien vastuut
- Konkurssipesän ympäristövastuut
 - Muutossäntelyä ei tällä hetkellä vireillä

Aikataulu

